CONCEPT INKOOPKADER VOLWASSENEN VOORLIGGEND VELD PER 1 JANUARI 2022

Om te komen tot resultaat gestuurde financiering is er een *Inkoopkader Volwassenen* geformuleerd. Op basis van deze speerpunten zijn, in samenspraak met de partijen, gerichte prestaties geformuleerd. Zo wordt geborgd dat via de inkoop van activiteiten/prestaties de gemeentelijke beleidsdoelstellingen worden bereikt.

Na consultatie van de gemeenteraad kunnen we overgegaan tot het maken van de daadwerkelijke inkoopafspraken met de partijen.

Financieel kader
De besluitvorming over de Taskforcemaatregelen Sociaal Domein (november 2020) zijn leidend. Voor het voorliggend veld is geen (taakstellende) bezuiniging vastgesteld. Wel is afgesproken dat er een inkooptraject zal worden doorlopen zoals hierboven beschreven.

Nieuwe wet inburgering
Op dit moment is het nog niet geheel duidelijk welke consequenties de nieuwe wet heeft voor de inkoop vanaf 2022. Zodra dit bekend is zal de inkoop op deze punten opnieuw moeten worden bekeken.

Inkoopkader Volwassen Voorliggend Veld
De basis voor dit inkoopkader is gebaseerd op:

- Een brede inventarisatie van al het vigerende beleid
- Een benchmark van de situatie in Nijkerk ten opzichte van de provincie Gelderland, de GGD-regio Gelderland-Midden en twee vergelijkbare gemeenten de hele provincie Gelderland
- Een inventarisatie van beschikbare voorzieningen in Nijkerk.
- De toekomstige ontwikkelingen voor Nijkerk.
- Twee consultatierondes met de verschillende stakeholders en overige betrokken.

Dit heeft geleid tot een prioritering van de ambities en speerpunten. Dit is samengevat in onderstaand schema. Onder het schema vindt u een onderbouwing van de ambities en speerpunten.

I. MAATSCHAPPELIJKE AMBITIE

Meedoen

Iedereen kan naar behoefte volwaardig deelnemen én naar vermogen bijdragen aan de samenleving.

Inwoners kunnen meedoen wanneer zij:
- voldoende sociale verbondenheid voelen
- gezond genoeg zijn
- voldoende middelen hebben
- voldoende kennis en vaardigheden hebben
- in een omgeving leven die voldoende veilig is en mogelijkheden biedt

II.A PREVENTIE 0P ORDE

Fysiek, mentaal en economisch gezond

Preventieve voorzieningen zijn op orde

Inwoners:
- voelen zich niet vaak eenzaam
- hebben niet te veel stress of voelen zich te vaak down
- voelen zich gezond
- roken niet
- gebruiken geen drugs
- drinken niet te veel alcohol
- zijn niet (veel) te zwaar
- bewegen genoeg

II.B GERICHTE AANDACHT

Focusgroepen

Aandacht voor bepaalde doelgroepen

- Kwetsbare ouderen
- Inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt
- Inwoners in armoede
- Statushouders
- Laaggeletterden (inwoners met te weinig basisvaardigheden)
- Te zwaar belaste mantelzorgers
- Inwoners met onbegrepen gedrag
- Jongeren in jeugdhulp 18- → 18+

III. GOED GEORGANISEERD

Transformatie

We creëren samen met inwoners en partners een omgeving waar iedereen zich thuis voelt en mee kan doen.

- We werken langs de levenslooplijn
- We werken resultaatgericht
- De rol van de gemeente is het versterken van de leefwereld van de inwoner (bestaande uit de inwoner zelf, zijn of haar omgeving en het voorliggend veld). We ondersteunen om de draagkracht van de inwoner te versterken.
- We normaliseren in plaats van problematiseren
- We werken nauw samen met de partners
- We werken integraal en leggen verbindingen binnen en buiten de organisatie
- De ondersteuning is tijdelijk en heeft een duurzaam en houdbaar effect.

Wij gaan professionele inzet beter organiseren zodat deze inzet nog beter aansluit bij de behoefte van inwoners en er, tegelijkertijd, zo efficiënt mogelijk wordt omgegaan met onze middelen (Transformatiegedachte).

Toekomstige ontwikkelingen voor Nijkerk
De demografische ontwikkelingen in Nijkerk en de ontwikkelingen in de gezondheidszorg, vormen samen het perspectief voor de inrichting van de gemeente Nijkerk. Zij zijn daarom ook richtinggevend voor onze inzet de komende jaren. De ontwikkelingen stellen nieuwe eisen aan de soort algemene voorzieningen, het benodigde aanbod van maatwerkvoorzieningen en zorg, het woningenbestand en de inrichting van de openbare ruimte. De belangrijkste toekomstige ontwikkelingen zijn:

- Het aantal 80-plussers neemt toe van ongeveer 2000 in 2018 naar 4000 in 2035. Dit betekent dat Nijkerk zich moet voorbereiden op een sterke groei van het aantal ouderen met meerdere chronische aandoeningen. De vraag naar informele en formele zorg zal hierdoor toenemen. Ook stelt dit nieuwe eisen aan woonvoorzieningen en de ondersteuning van de sociale netwerken van deze ouderen.
- Het aantal eenpersoonshuishoudens stijgt van 14% de komende 15 jaar naar 20%. Er komt dus een grotere groep alleenstaande ouderen. Dit vergt voorzieningen die de sociale verbondenheid en zingeving ondersteunt voor deze ouderen. Ook hier zal het vaak gaan om kwetsbare ouderen. Dit stelt hogere eisen aan de formele zorg omdat voor deze ouderen minder informele zorg door partners beschikbaar is.
- Nijkerk heeft een relatief groter aantal inwoners die lager opgeleid zijn dan gemiddeld. Dat is geen waardeoordeel, maar een constatering waar we in de toekomst rekening mee moeten houden. Dit omdat, over het algemeen, mensen met een wat lager niveau aan basisvaardigheden (zoals bijvoorbeeld laaggeletterden) door vergrijzing en digitalisering van de zorg, meer dan nu een beroep moeten doen op informele en formele zorg en hulp.
- Nijkerk laat een groei van de beroepsbevolking zien. Dit biedt mogelijke kansen voor een groter potentieel van informele zorg en hulp.
- De komende twintig jaar halveert het aantal potentiële mantelzorgers in Nederland als gevolg van de vergrijzing. Veel mantelzorgers voelen zich nu al zwaarbelast met hun zorgtaken. Als dat in de toekomst nog meer wordt zal de gemeente Nijkerk hier rekening mee moeten houden in nieuw beleid.

Naast bovenstaande ontwikkelingen hebben we de komende periode ook te maken met de effecten van de maatregelen rondom Covid19, voor bijvoorbeeld de arbeidsmarkt, de schuldhulpverlening, het inkomensbeleid en de economie. Ook moet de gemeente de nieuwe Wet inburgering uit gaan voeren.

Maatschappelijke ambitie: iedereen moet kunnen meedoen
In het coalitieakkoord staat de volgende ambitie voor de wijze waarop zij haar verantwoordelijkheid in het Sociaal Domein wil nemen:
'Wij zetten ons in voor een gemeente Nijkerk waarin samenleven, kwaliteit van leven en aandacht voor elkaar centraal staan. Een samenleving waarin we naar elkaar omzien, waarin wij geen mens buitensluiten en iedereen mogelijkheden krijgt om mee te doen. Waar iedereen in Nijkerkerveen, Hoevelaken en Nijkerk die aandacht nodig heeft, die aandacht ook krijgt. We willen een inclusieve gemeente Nijkerk zijn, waar iedereen naar behoefte volwaardig kan deelnemen én naar vermogen kan bijdragen aan de samenleving. Als dat mensen (tijdelijk) niet lukt zorgen wij voor ondersteuning of bieden wij een vangnet."

Deze ondersteuning of "vangnet" kan bestaan uit de hulp van hun partner, familie, vrienden of buren. Bijvoorbeeld om even op de kinderen te passen, een boodschapje te doen, te helpen met wat klusjes of een ritje naar de winkel of de dokter. Maar soms is zulke hulp niet genoeg en is er meer nodig. Voor deze mensen wil de gemeente Nijkerk zorgen dat andere hulp beschikbaar is, dichtbij huis, zodat mensen de regie over hun leven weer zoveel mogelijk terugkrijgen.

Thema's
De bovenstaande maatschappelijke ambitie hebben we opgeknipt in een 5 centrale thema's:

- **Sociale samenhang en verbondenheid: inwoners van Nijkerk voelen zich verbonden met hun omgeving en kijken naar elkaar om**. De sociale samenhang in de gemeente Nijkerk is stevig. Inwoners die moeilijker mee kunnen doen of zich vaak eenzaam of buitengesloten voelen, laten wij niet aan hun lot over. Nieuwkomers worden op weg geholpen zodat ook zij volwaardig deel uitmaken van onze samenleving.
- **Fysieke en mentale gezondheid: inwoners voelen zich vitaal.** Zij voelen zich fysiek en mentaal voldoende gezond en weerbaar om zelf regie te voeren over hun leven en mee te

doen in onze samenleving. Inwoners die dat niet zelf kunnen en daarbij niet genoeg hulp krijgen uit hun sociale netwerk, kunnen rekenen op passende (professionele) ondersteuning

- **Inkomen en werk: inwoners hebben voldoende inkomen om te kunnen wonen, eten, kleden en sociaal actief te zijn.** Armoede komt zo min mogelijk voor in Nijkerk. Betaald werk of ondernemerschap is daartegen de beste remedie. En als dat nog een stap te ver is, is vrijwilligerswerk en opleiding de weg er naartoe. Daar wordt dan ook op ingezet: niemand blijft onnodig langs de zijlijn staan.
- **Ontwikkeling en laaggeletterdheid: inwoners beschikken over voldoende kennis en vaardigheden** om regie te voeren over hun eigen leven en deel te nemen in de samenleving. Laaggeletterdheid komt zo min mogelijk voor in Nijkerk. Inwoners die dat nodig hebben, kunnen hun lees-, reken- en digitale vaardigheden verbeteren.
- **Veiligheid: inwoners voelen zich veilig in Nijkerk, binnen- en buitenshuis**. De komende periode zetten we in om de veiligheid in de openbare ruimte en binnenshuis verder te borgen en te verbeteren.

Deze thema's spelen een rol in het leven van alle inwoners, daarom is het van belang dat op alle thema's goede resultaten worden behaald. Om deze te behalen wordt er op drie verschillende terreinen ingezet:

1. De gemeente voert actieve regie op **preventie**. We zetten zoveel mogelijk in op preventie om (zwaardere) zorg in de toekomst te voorkomen.
2. We zetten in op **effectieve aandacht voor groepen** inwoners die wat meer hulp nodig hebben om te kunnen meedoen.
3. Wij gaan **professionele inzet beter organiseren** zodat deze inzet nog beter aansluit bij de behoefte van inwoners en er, tegelijkertijd, zo efficiënt mogelijk wordt omgegaan met onze middelen.

Preventie op orde

We zetten zoveel mogelijk in op preventie om (zwaardere) zorg in de toekomst te voorkomen. Hierbij willen we vooral bijdragen aan (algemeen toegankelijke) voorzieningen die inwoners in staat stellen te doen wat nodig is om gezond te blijven. Daarbij willen we inzetten op de volgende speerpunten:

- **Minder eenzaamheid.** De invloed van eenzaamheid is groot. Zeker als het langdurig aanhoudt, leidt eenzaamheid tot gezondheidsrisico's, minder meedoen in de samenleving en een gevoel dat welzijn of geluk tekortschiet. Eenzaamheid verhoogt zelfs de kans op voortijdig overlijden. Er kan een vicieuze cirkel ontstaan waarbij gevolgen de eenzaamheid versterken.
- **Minder stress, meer gevoel van gezondheid:** chronische stress heeft op termijn gevolgen voor het fysieke en mentale welbevinden. Zo kan door chronische stress de kans op hartritmestoornissen, slaapproblemen, een burn-out, angststoornissen of zelfs depressies ontstaan.
- **Niet roken, geen drugs en minder drinken;** Roken, drugsgebruik en problematisch alcoholgebruik veroorzaken veel gezondheidsverlies en leiden tot een hoge ziektelast. Door dit gebruik tegen te gaan/te verminderen kunnen volwassenen langer in goede gezondheid leven en gezond blijven meedoen aan de samenleving.
- **Gezonde leefstijl door goede voeding en voldoende beweging:** Door in te zetten op een gezonde leefstijl wordt de kans dat inwoners last krijgen van overgewicht/obesitas verkleint. Overgewicht is slecht voor de gezondheid. Overgewicht en obesitas kunnen leiden tot chronische aandoeningen en psychische problemen. Wanneer inwoners op gezond gewicht zijn verminderd dat de arbeidsongeschiktheid en betekent dat lagere kosten voor en minder druk op de gezondheidszorg.

Effectieve aandacht voor focusgroepen

Onder de Nijkerkers zijn er, net als in alle andere gemeenten, groepen die extra aandacht nodig hebben. Zij hebben hulp en ondersteuning nodig om voldoende regie te kunnen (blijven) voeren over hun leven. Belangrijk is dat deze hulp en ondersteuning effectief wordt ingezet op behoud van zoveel mogelijk regie.

Alle kwetsbare groepen onder de bewoners van Nijkerk moeten kunnen blijven rekenen op effectieve aandacht. Echter, uit de inbreng vanuit de samenleving, zijn een aantal focusgroepen naar voren gekomen die extra aandacht nodig hebben omdat juist zij het risico lopen tussen wal en schip te belanden. Deze zijn:

- **Kwetsbare ouderen** zijn oudere mensen met een verminderde regie over het eigen leven, een complexe situatie en een zorgbehoefte
- **Te zwaarbelaste mantelzorgers**, mantelzorg is informele zorg die mensen geven aan of ontvangen van een bekende. Een mantelzorger is te zwaarbelast als deze de zorg die hij/zij verleent als te zwaar en moeilijk vol te houden ervaart. Een mantelzorger is, naast mantelzorger, ook partner, kind, werknemer, student of vrijwilliger. Balans in deze rollen houden is essentieel om overbelasting bij de mantelzorger te voorkomen.
- **Mensen met onbegrepen gedrag:** Onder 'onbegrepen gedrag' verstaan we alle gedrag van een inwoner dat door de inwoner en/of zijn omgeving als moeilijk hanteerbaar wordt ervaren. Veel is afhankelijk van de situatie, de persoonlijkheidskenmerken van de inwoner zelf en de mensen om hem of haar heen.
- **Jongeren** die hulp nodig hebben moeten kunnen rekenen op éénduidige, effectieve ondersteuning voor hun 18de verjaardag én na hun 18de verjaardag. Er is een groep jongeren die kwetsbaar is en ondersteuning nodig heeft bij de overgang van jeugd naar volwassenheid. We hebben het dan over jongeren van 16 tot 27 die op de een of andere manier in een kwetsbare positie zijn. Zij zijn kwetsbaar doordat ze op een of meerdere leefdomeinen problemen hebben. Het gaat dan vooral om leren, werken, sociale relaties, zelfredzaamheid.
- **Laaggeletterden** hebben vaak moeite met taal, rekenen en/of werken met de computer of smartphone. Om mee te kunnen doen in de samenleving heb je deze vaardigheden nodig.
- **Statushouders**
  Nieuwe inburgeraars kunnen in beginsel beperkt meedoen in de samenleving. Ze hebben ondersteuning nodig om zo snel mogelijk naar hoogst mogelijke draagkracht mee te doen in de maatschappij door middel van betaald werk, vrijwilligerswerk of een andere vorm van dagbesteding.
- **Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt**
  Inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt kunnen ondersteuning nodig hebben in het vinden van (on)betaald werk om zo volwaardig mee te kunnen doen in de samenleving en maximaal (financieel) redzaam te zijn.
- **Mensen met inkomens- en/of schuldenproblematiek**
  In Nijkerk doet iedereen mee aan de samenleving. Dit geldt ook voor mensen met inkomens- of schuldenproblematiek. Wanneer mensen hier niet zelf uitkomen biedt de gemeente Nijkerk een vangnet. Dit geldt voor zowel mensen in loondienst als zelfstandig ondernemers. Tevens stimuleren wij maatschappelijke deelname door het aanbieden van minimaregelingen.